

ગોરંભા ઊમટ્યા

જી રે... ગોરંભા ઊમટ્યા ઘેઘૂર આભમાં
ઘેરા પડછંદા ડણકે આરંપાર રે
ઊંડે અજવાળાં તબકી-ઝબકી જાગતાં
જાણે ઝીણેરું ઝળકંતી તલવાર રે
ઘેરા પડછંદા ડણકે આરંપાર રે
તપતી માટીએ કીધી કંઈ કંઈ આરદા
ઊંચું ઝાંખે રે જળતળ થઈને સાબદા
વેરી તૂટયાં-તૂટયાં કાંઈ વચનું, વાયદા
ક્યાંથી ચડશે, ક્યાં ઢળશે ચતરંગ સાયબો
કોઈ આણસારો ઊગે ના લગાર રે
ઘેરા પડછંદા ડણકે આરંપાર રે
કેવા ગઢની કુંવરીયુ કોણે નોતરી
અક્ષત-કંકુ લૈ ઊભી જે આગોતરી
દીધી જળના સ્વયંવરની કંકોતરી
કરશે લેખાં - જોખાં ને અક્ષર માંડશે
મોંઘા મૂલે મૂલવાશે મુશળધાર રે
ઘેરા પડછંદા ડણકે આરંપાર રે

૫-૧૧-૨૦૨૦

ચતરંગ = હાથી, ઘોડા, રથ અને પાયદળ એમ ચતુરંગી સૈન્યવાળો

અભરે ભરેલ આભમાંથી

અભરે ભરેલ આભમાંથી એક તારલી તાગું
માગું મુઠ્ઠીભર માટી જો ધરતી ધીરે!
અદકું એથી લાભવું નથી કાંઈ લગીરે!

ભીડથી નોખા મનખાની એ મોજ કે જાણે
ઘાસલ ઘેર્યા બીડ હિલ્લોળે ચડતાં ભાળું!
હે ય.. રે એમાં પડખોપડખ લઈ ઉગાવો
વાગવું અને ફોરવું લહેરે જાય લજ્જાળુ!
નામથી જેના શાખ આખી રળિયામાણી એવી
મહેકની નાજુક પોટલીનું કોણ કાળજું ચીરે?
ઝીણઝાઝેરું જાણવું નથી કાંઈ લગીરે!
અદકું એથી લાભવું નથી કાંઈ લગીરે!

આરદા એકજ એ જ મથામાણ એમ કરું કોશિશ
કે આવી નભનંદિની વાકમાં વહે!
હે.. ય અનેરા તેજ કે એમાં અંગ ઝબોળે
એટલાં ગીતો અમરવું પદ સહસા ગ્રહે!
બારાખડીમાં ઊઘડે આછી સમા-સમાની
ભાવછબિ તો કોણ નકામું જાય મંદિરે?
મોઘમ બીજું માગવું નથી કાંઈ લગીરે!
અદકું એથી લાભવું નથી કાંઈ લગીરે!

૨૭-૧૧-૨૦૨૦

તાગું = માપું, ધીરે = ઉછીનું આપે, ઘાસલ ઘેર્યા બીડ = ઘાસથી
ફાટફાટ જમીન, ઉગાવો = ઊગવું, કાળજું = કલેજું, આરદા = ઈચ્છા
સમા-સમાની = દરેક પ્રહરની

જળનાં જુદાં હેત

નદી-સરોવર જાય છલાંગી મોકો મળતા વેત
ઝાલ્યે-ઝિલ્યે હાથ ન લાધે, જળનાં જુદાં હેત
ટીપાંમાં તરવરતું મળજો આભ, આભમાં
રમતાં હો નભગંગા ને નક્ષત્રો
અહો! અમીરી આંખોને, તે ફાટાફાટ
ઊજવાતાં સામે ઋતુ-ઋતુનાં સત્રો
તપવું, ઠરવું, ઠલવાવું બસ વન હો કે રણરેત
ઝાલ્યે-ઝિલ્યે હાથ ન લાધે, જળનાં જુદાં હેત
નદી-સરોવર જાય છલાંગી મોકો મળતા વેત
ઝંખ્યું એને જીરવવું ને જીરવવાને
ઝંખે, એવી પડી કારમી પ્રથા
વહેવું હોય વશેકું જેને, એને સઘળું
સરઆંખો પર, વહાલ હોય કે વ્યથા
વળી કદી વણસે તો, વરસી વરસી વારો લેત
ઝાલ્યે-ઝિલ્યે હાથ ન લાધે, જળનાં જુદાં હેત
નદી-સરોવર જાય છલાંગી મોકો મળતા વેત

૧૬-૧૦-૨૦૨૦

વણસે = ખીજાય, વારો = દાવ

પછી કેં બોલ!

તારું સ્થાનક શોધ, તને તું સ્થાપ, પછી કેં બોલ!
એ કહેવાશે બહેતર જે કેં થતું હોય તે
થવા જ દઈને આઘે ઊભા રહી બધુંયે તોલ!
તારું સ્થાનક શોધ, તને તું સ્થાપ, પછી કેં બોલ!

કોની મરજીથી આ ખરતા તારા,
પડતી ઉલ્કા, ફરતા ગ્રહો!
કરી ઈશારો કહ્યું હશે કોણે નદીઓને
અવળે વહેણે વહો!

કયા નિયમથી વૃક્ષની એક જ ડાળે બેસી
વિલાપ કરતાં ચકવો-ચકવી ને ગાતું ચંડોલ!
એ કહેવાશે બહેતર જે કેં થતું હોય તે
થવા જ દઈને આઘે ઊભા રહી બધું યે તોલ!
હિલ્લોળા યાને કે જંગલ
ચડે મસ્તીએ ડણકે ને ચહચહે!
પછી લખલખું, કંપારી ને
પડતા ટાઢાબોળ શેરડા, દહે!

પાણે દૂર તગતગવું, રાની આંખ હશે કે
હશે તાપણાં? કયા ભરોસે જીવ રહે સમતોલ!
એ કહેવાશે બહેતર જે કેં થતું હોય તે
થવા જ દઈને આઘે ઊભા રહી બધું યે તોલ!

૨૧-૧૦-૨૦૨૦

રાની = જંગલી

આજ અનુપમ દીઠો

વણકર વણે દુશાલા!

વખતવખતના તાણેવાણે વણકર વણે દુશાલા!
જે કોઈ ઓઢે, પહેરે એને મળે દરજ્જો આલા!

બજાર વચ્ચે ઊભા બંદા

ટેક લીધી લિજ્જતની

નામ-ઠામ પૂછો તો કહેતા

મદલોકના વતની

પીવે કિન્તુ પરખ હોય નહીં એ પ્રમાણે પ્યાલા!

પારખ તો મદહોશ થવાને માગે રે મધુશાલા!

લત લાગે તો લેત લાવણી

ભાવ ધરે તો ભજની

તાન ચડે તો મુઢે - મુઢે

લેતા લહાણ તમસની

મન લાગે ત્યાં માખણ-મિસરી માગે થઈ મતવાલા!

મોઢે ત્યાં મલકાતી મૂરત, ઊલટે ઉરઉજાલા!

અચરજનાં ઓશિંગાણ જેનાં

પરજન્યે પથારી

નદ-નદીમાં વહી નીકળે

સામાં વેણ વિદારી

એકાન્તે ભરપૂર રહે પણ ભીડમાં બિલકુલ ઠાલા!

કામજવરા કામિની સામે નતમસ્તક, નમાલા!

૩૧-૫-૨૦૨૪

દુશાલા = કિંમતી શાલ, આલા = ઉચ્ચ દરજ્જો, લત = ટેવ, મિસરી =
સાકર, વિદારી = પાર કરી, નમાલા = કમજોર

તંબૂરરવ ઝિલ્યો

ઝિલ્યો ઝાલ્યો ગળચટ્ટો, ગરવો તંબૂરરવ ઝિલ્યો રે!
ખિલ્યાં ખુલ્યાં કમળ પોપચાં,
પડળ ઘડોઘડ ખર્યાં, અનુભવ ખિલ્યો રે!

નાભિથી ઊછળી કસ્તુરી પ્રેમગલીમાં ઠહરી
ઘડકન મહેકી, ફોર્યા શ્વાસો મુગ્ધ થયા સૌ પ્રહરી
પી લ્યો! પી લ્યો! પેટ ભરી

દ્રવ દ્રાવણવિણ મઘમઘતો આસવ પી લ્યો રે!
ઝિલ્યો ઝાલ્યો ગળચટ્ટો, ગરવો તંબૂરરવ ઝિલ્યો રે!

કવનરસે ચૂર વિહરે જિહ્વા સ્વરવ્યંજનથી બહારે
છડી પુકારે, ચામર ઢોળે ચિત્તાસન મોઝારે
મિલ્યો મિલ્યો ગહનઘોર મેઘ-રવે

ઘન ઘેરાયો માઘવ મિલ્યો રે!
ઝિલ્યો ઝાલ્યો ગળચટ્ટો, ગરવો તંબૂરરવ ઝિલ્યો રે!

૨૬-૫-૨૦૨૪

છડી = પ્રશસ્તિ, ગુણગાન માટે મોટા અવાજે બોલાતું કવિત,
ચામર = વીંઝાતો રેશનો ગુચ્છો, મેઘ-રવે = મેઘગર્જનાએ

ગુરુગમ કાજે ઘેલા!

ગુરુગમ કાજે ઘેલા!

વૃદ્ધ બળદને વળગેલી

ઈતરડી માફક ઝૂઝે ચેલી-ચેલા!

ગુરુગમ કાજે ઘેલા!

કળ વાળવા એકબીજાની પીઠ પસારે, દે ધરપતના ધૂંબા
ગુરુ બગાસું ખાય કે ખાંસે, તુરત જ માથે લળતાં લૂંબાઝૂંબા

ઊંઘેકાંઘ પડે પિંજણમાં

પાર વિનાના ખમે ઠેસ, હડસેલા!

વૃદ્ધ બળદને વળગેલી

ઈતરડી માફક ઝૂઝે ચેલી-ચેલા!

ગુરુગમ કાજે ઘેલા!

નામજાપનો કિમિયો લાઘ્યો : લગાતાર નિત મશીન મચાવે રટણા
મહામંત્ર થાકીને મૂક્યો પડખે, હમાણાં જપતાં જાતવિટમાણા

વંઠે, વણસે નહીં પરંતુ

સાધુ સાથે સગપણથી છટકેલાં!

વૃદ્ધ બળદને વળગેલી

ઈતરડી માફક ઝૂઝે ચેલી-ચેલા!

ગુરુગમ કાજે ઘેલા!

૨૮-૫-૨૦૨૪

ગુરુગમ = ગુરુનો સહવાસ અને પ્રાપ્તિ, ઈતરડી = પશુના શરીરે
ચોટતી જિવાત, કળ = કળતર, ધૂંબા = પીઠ પર ઘબ્બો.

જૂઠાણાંની જુગતિ!

જૂઠાણાંને હોય નહીં કાંઈ જુગતિ!
જે કે બોલે એના થાશે તોલ-મોલ
પણ કરવી પડે પ્રયુક્તિ!
જૂઠાણાંને હોય નહીં કાંઈ જુગતિ!

વાનરને મળી જાય વળગણી
છુટ્ટા હાથે ભરે છલાંગો
વાતે, વ્યવહારે રહે ફોરા
ભોં મસ્તક, આકાશે ટાંગો
લાગ મળે ત્યાં જંતરમંતર સાધી
વહેંચે મરણ પહેલાં મુગતિ!
જૂઠાણાંને હોય નહીં કાંઈ જુગતિ!

પહેલાં પસંદ કરે પાઘડી
પછી શોધવા નીકળે માથું
નધણિયાતું ભાળે ત્યાં જઈ
બંધાવે ભવભવનું ભાથું
કહેવા-કથવાજોગ જડે નહીં
ત્યાં કરે ઊંડકારે.. ઊંડકારે.. ઉક્તિ!
જૂઠાણાંને હોય નહીં કાંઈ જુગતિ!

૭-૬-૨૦૨૪

જુગતિ = યુક્તિ, ભોં = જમીન, ટાંગો = પગ,
નધણિયાતું = ધણી-ધોરી વગરનું

હોય છે કેવી હૂર!

ચોકમાં તારું ઘર અગાશી રાંકડી એમાં ઊતર્યા લાગટ તેજનાં ઘોડાપૂર!
કોણ આ ઓઢી પાતળું ગવન ગાય રે : મદિલ કહેરવા ભેળું વાજતું હો નૂપુર!

શ્વાસ થંભ્યા હો એમ થંભેલા ધીર

સમાને, ઘેન ચડ્યું કે મોજની વાગી મૂઠ?

એમ કહો જો લાગતું થોડુંક

નભકચેરી ઊતરી હેઠી - કોઈ કહેશે : જૂઠ!

સ્વર્ગ જેવું કંઈ હોય નહીં એમ માનવાવાળા! આવ દેખાડું હોય છે કેવી હૂર!
કોણ આ ઓઢી પાતળું ગવન ગાય રે મદિલ કહેરવા ભેળું વાજતું હો નૂપુર!

વાંસનો નવો ગરજો ફૂટે

એમ ફેલાતી જાય ઘરોઘર દેખીઅદેખી વાત!

કોઈ ડોશીને ટેવ એવી કે,

વાતમાં ઘાલે મોણ ને માથે ચીતરે મીંડાં સાત!

રાત પડે ને સાચને ફૂટે પગ તે દોડે : ભાદરવામાં હોય ફૂંકાતો ભૂર!
ચોકમાં તારું ઘર અગાશી રાંકડી એમાં ઊતર્યા લાગટ તેજનાં ઘોડાપૂર!

૨૨-૬-૨૦૨૪

લાગટ = લગાતાર, મૂઠ = જાદૂઈ મંત્ર, હેઠી = નીચે, હૂર = અપ્સરા, ગરજો = અંકુર/
ફણગો, મોણ = લોટમાં ભેળવાતાં તેલ-ઘી, ભૂર = સુક્કી પવન

ભાળ્યું અચરજ!

રમતરમતમાં દરવાજો ઉઘાડ્યો, ભાળ્યું અચરજ!

કિલ્લા વચ્ચોવચ્ચ પથ્થરના સિંહાસન પર

પથ્થરની મૂર્તિ થઈ આરૂઠ હું ને માથે ફરકે પથ્થરનો ધ્વજ!

જરાવાર તો કૌતુકવશ ઓગળવા લાગ્યું ચિત્ત સામટું અરેરે!

પરસેવે તગતગતું કપાળ, ઊપસી નવાઈરંગી રેખા ચહેરે!

ક્યાં ઊભો છું એકલપંડે આસપાસથી કોણ મને આ ઘેરે?

નરી ભીંસથી ચપ્પટ બનતું શરીર, સામે

પથરિલો હું નાચી-ફૂદી અટ્ટહાસે ફૂલાવું છાતી ગજગજ!

રમતરમતમાં દરવાજો ઉઘાડ્યો, ભાળ્યું અચરજ!

કેવો પથ્થરકેર કે વાગે નક્કર થઈને, વહી આવતા વાયુ!

નિયતિ નામે ખેલ કે જેને નથી ભોગવ્યું, પીડતું એ જ સવાયુ!

કોને ઊમટી વેળ-કવેળા વેણ તે ઝીંક્યું માથે પથ્થરજાયુ!

પછી વિચાર્યું : જિજ્ઞવિષારૂપ સ્વપન હશે કે

ઠોસ હકીકત, એમાં જો ગૂંચવાયું મન તો યાદ આવી ગયા પૂર્વજ!

રમતરમતમાં દરવાજો ઉઘાડ્યો, ભાળ્યું અચરજ!

૧૭-૪-૨૦૨૪

વેળ-કવેળા = સમયે કે કસમયે, વેણ = પ્રસુતિપીડા

અનુપમ દીઠો!

આમ અડ્યો નવ જાય આંખથીય
તેમ તરલ ને મધ-સાકરથી મીઠો!
આજ અનુપમ દીઠો!

વલોવતા મધવ્હેણે ચડતું પ્રગટ પરાત્પર પારિજાતક
રમી રહે રગરગ - રૂંવાડે પવનરૂપ પિંડથી પરિવ્રાજક
અલપઝલપ અહેસાસ કર્યો કે
ભાળ્યો એનો મોહક રંગ મજીઠો?
આજ અનુપમ દીઠો!

વલય-વૃક્ષમાં, શાખ-પ્રશાખે સ્વાદ-ગંધ અણદીઠ-અધીરા
ઠર્યું ભરોસે છેક, નહીં તો મેંય ધર્યું ભડભડતું રક્ત શરીરા
નવતર નીંઘલશે તો ગાશું નવધા
અધર મૂકી અર્થ અજીઠો!
આજ અનુપમ દીઠો!

૪-૬-૨૦૨૪
(સ્મરણ : નરસિંહ મહેતા અને રવિસાહેબ)

પરિવ્રાજક = પરમહંસ, મજીઠો = આકર્ષક લાલ જેવો રંગ, નીંઘલશે =
છોડ પર કણસલા ફૂટશે, નવધા = નવ પ્રકારે, અજીઠો = ચવાઈ
ગયેલ/બોટેલ

કોને કહીએ?

વેણની સુકકી તળાવડીના કાંઠે
ભમ્મરયાળ પડતી કાંઈ જુદેરી ભાત
એ વાત હવે કોને કહીએ?
સામટા હોવાની આરપાર ઝાંખી
છતાંય ક્યાંય જડતી ના પોતાની જાત
એ વાત હવે કોને કહીએ?

વીણ્યા વીણ્યા રે ઝબૂકિયા ને ઘોળે દી' પેટાવ્યા દીવા ચોમેર
શોધી નિશાની ને શોધ્યા સગડ પણ મળ્યા નહિ ખતખબર, ખેર

પોપચે ઘેરાયેલ રાત હજી જાગે
જાળિયેથી ડોકાં કાઢે રે પરભાત
એ વાત હવે કોને કહીએ?
છાતી પર આવીને બેસે પડકાર, પણ
માહ્યલામાં સ્હેજે ના ભાળી તાકાત!
એ વાત હવે કોને કહીએ?

ત્રમઝટ ઝીંકાય તો ઝીલી લેવાય આ તો ખાબક્યા વિનોનો ખાલી ડોળ
કોરાપણાના ખેદ ખતવી દઈ ખાતામાં વેઠવાની જાલિમ ઝકઝોળ

લાજ્યું લજામણીનું પાન કહે કોઈ
કોઈ કહે : જાતે જ થઈ રહેવું રળિયાત!
એ વાત હવે કોને કહીએ?
જાણે વલોવાવું કોને કહેવાય એ જ
જાણે કે પિંડે શું હોય પારિજાત!
એ વાત હવે કોને કહીએ?

૨૩-૬-૨૦૨૪

વેણ = વાણી, ભમ્મરયાળ = ઘુમ્મરીઓવાળી, ઝાંખી = ઝીણી નજરે જોઈ, ઝબૂકિયા
= આગિયા, ત્રમઝટ = સતત ધૂઆંધાર, ઝકઝોળ = રેલમછેલ વલોવાવું = મંથન થવું

આજ અનુપમ દીઠો

અક્ષર વેરાયા અનેક

એક પંખીના ચહેકારે આંગણામાં રવરવતા અક્ષર વેરાયા અનેક
ક્યાંક વળગેલા અર્થોની ઓળખ લોપાઈ અને રમી રહી છાયા અનેક

અક્ષર હો આદિ તો પંખી અનાદિ

એમ કહીએ તો કહેવાશે વજ્રઘાત?

ના ભૈ ના, હોઈ શકે એવું પણ, એમ

મને કહી ગયાં સરસ્વતીજી સાક્ષાત્

હોય અક્ષરની ખાલ ખેંચી એવા સૌ ભોં ભેગા થઈ ગયા રાયા અનેક
કેંક સંતોએ ઘૂંટ્યા, લસોટેલા અખ્ખર-પ્યાલા કહીને પાયા અનેક
ક્યાંક વળગેલા અર્થોની ઓળખ લોપાઈ અને રમી રહી છાયા અનેક

જડતા ના ભેદભરમ ભમરાને, મધમાખી

ઓળખી લે સ્વાદ જે છૂપાયો

પારખપ્રકૃતિની મળશે ના પદવી

પણ પ્રેમીઓની નાતમાં સવાયો

પછી, અક્ષર ઉડાડવાની કોશિશમાં મૂઢમતિ વાયરા ફૂંકાયા અનેક
અરે! હું જાણું - હું જાણું એમ જેણે ગાયું તે ગાતા પસ્તાયા અનેક
એક પંખીના ચહેકારે આંગણામાં રવરવતા અક્ષર વેરાયા અનેક

૨૬-૫-૨૦૨૪

લોપાઈ = ભૂંસાઈ, ખાલ = ચામડી, રાયા = રાજ

વાણીનો તું કસબી

વાણીનો તું કસબી કિન્તુ જગ આખું છે બહેરું!
પથ્થર ઉપર પાણી ઢોળ્યે શું ઓછું? અદકેરું!

લય-લાઘવથી પાયા પૂર્યા
રસથી ચાચર બાંધ્યાં
પછી ખૂટતું પૂરું કરવા
સરસ્વતી આરાધ્યાં

મંદિર ચણવા મૂરત કીધાં પણ થઈ બેઠું દેરું!
વાણીનો તું કસબી કિન્તુ જગ આખું છે બહેરું!

વહ્યા વેણના રસ્તે જઈને
ક્યાં પહોચ્યા શું ભાળ્યું?
હતું એટલું પરજાળ્યું 'ને
નહોતું એ સહુ બાળ્યું

વળી, વળૂંભી હેર્યું ત્યાં તો મન થઈ બેઠું મેરું!
પથ્થર ઉપર પાણી ઢોળ્યે શું ઓછું? અદકેરું!

ઓરછવથી શું અધિક, વહાલા!
શું મહોત્સવથી મીઠું?

વૈષ્ણવ થઈ વાણીના, સઘળું
નામ - રૂપમાં દીઠું

કાં સમૂળું છાંડી જઈએ, કાં ઘૂંટીને કરીએ ઘેરું!
વાણીનો તું કસબી કિન્તુ જગ આખું છે બહેરું!

૨-૧૦-૨૦૨૦

અદકેરું = વધારે, દેરું = નાની દ્હેરી, પરજાળ્યું =
પેટાવ્યું, વળૂંભી = પાછા ફરી

સૂરજની શોધ!

કહ્યું કરે કૂકડાનું એવા સૂરજની કરવા નીકળ્યા રે શોધ!
જરૂર પડે ત્યાં નાચે, ગાવે; કહો તે રીતે કરે સકળ સંબોધ!

અમાસ સામે લાવી કીધું દેખાડી દો
આને કેવી હોય મરદની ત્રેવડ

બહુ મથામણ કરી, કહી જેહાદ પરંતુ

જડસુની ઊખડી નહિ એકેય જડ

પછી અક્કરમી બદલે પાણીદાર પોંખવા કડક થયો અનુરોધ!
રદબાતલના મર્યા મોતિયા અંગેઅંગે વ્યાખ્યો કાળો કોધ!
કહ્યું કરે કૂકડાનું એવા સૂરજની કરવા નીકળ્યા રે શોધ!

કરે ખેપિયા ખાંખાંખોળા, ક્યા ખમતીધર

માથે સમળી કદી ન ફરતી ચક્કર

કોને છે વરદાન આંગળી ચીંધે

ફાટી પડતાં અંધારાંના દરિયા નક્કર

જરા, મરણને જાંચે નહીં એને શું લાધે અવનિના અવબોધ!
મર્યા પડી પોતાનો કક્કો ફૂટે એનો શું વિવાદ, વિરોધ!
જરૂર પડે ત્યાં ઊગી આવે, કહો તે રીતે કરે સકળ સંબોધ!

૯-૬-૨૦૨૪

ત્રેવડ = તાકાત, જેહાદ = ધર્મ માટે મરણીયા થવું, જડસુ = નિષ્કર,
જડ = આધાર/ખીલી, પોંખવા = વધાવવા, રદબાતલ = નકામું ઠરેલ,
મર્યા મોતિયા = ના હિમ્મત થઈ જવું, ખેપિયા = દૂત/કાસદ, જરા =
વૃદ્ધાવસ્થા, જાંચ = તપાસ, લાધવું = હાથ લાગવું

પ્રગટો અગની!

પગ અંગૂઠે પ્રગટો અગની!

ભરી સભા વચ્ચેય કવિતા કાજે કજિયા કર્યા ન હો
તો વહેતલ વાણીને ના મળજો પાંખ વિહગની!

પગ અંગૂઠે પ્રગટો અગની!

શબદદેરડી પર પ્રયોજન ગૂગળ માફક ધમકો
કલ્પન એના ભાલે મોંઘી માણેકાઈથી ચમકો
અડખે-પડખે ખીલે નિસબત, વહાલ અને ઊમળકો
કહેણ, કથનમાં કરું કારમી કંજૂસાઈ કિન્તુ જેની

છોળ ઉડે એ હજો ભાવધારા બે દગની!

પગ અંગૂઠે પ્રગટો અગની!

લેશમાત્ર હો કૃતક એવાં બીજ કદી ન ફળજો
ખરબચડી ભાષાની પંગતમાં પાતર મ પડજો
પ્રગટે પહેલે પહોરે એને દામે નહાવા મળજો
મથી-મથીને મરે કોઈ પણ મ ઉખડજો, જળો જેમ

કાગળને વળગી જટાજૂટ જોગિણી લગની!

પગ અંગૂઠે પ્રગટો અગની!

૨૭-૪-૨૦૨૪

અગની = આગ, ધમકવું = ભભકવું, દામે = દામાફૂંડમાં,
જટાજૂટ = જટાને આંટા દઈ વાળેલી ગાંઠ

સાંકડી શેરી

સાંકડી શેરી માંદા વિસામો સાંપડ્યો, લગીર આઘા પાછા કેમ થવાશે?

જમણે હાથોહાથ ઉછાળા મારતાં પાણી
ડાબે વિરાટ વગડો ઊના વાયરા વીંઝે
ભોગવે ભારોભાર ભીંસોટી આતમો રૂની બચકી,
એને કરવા તારોતાર એ પીંઝે

પ્રગટે ટબૂક દીવડા જેના સૂરના રેલા રેલતા ભીનાભદ્ર આકાશે!
પડઘાતા પડઘમની ઘેરી ગુંજથી ઝીણા તારલા ટપોટપ બૂઝાશે!
સાંકડી શેરી માંદા વિસામો સાંપડ્યો, લગીર આઘા પાછા કેમ થવાશે?

આવતું કીડી સરખું કોઈ જંત તો એનાં
પગલાં જાણે સો ઘોડાના ડાબલા ગાજે
મહેકની મંજુલ ભાત રચાતી હોય
એવું કોઈ ગણગણે તો ઘનઘેરા પડછંદા વાજે

શ્વાસ ઉડાડે રજના ગોટમગોટ એમાં ઓળખ-એંધાણી કેમ દેખાશે?
ઊતરી ઊંડે કોણ ઉકેલે ભેદ જ્યાં માણસ ગૂંચવાયો હોય ખેલ-તમાશે!
સાંકડી શેરી માંદા વિસામો સાંપડ્યો, લગીર આઘા પાછા કેમ થવાશે?

ભીંસોટી = ભીંસ, વાજે = વાગે